

Direcția Generală Evaluare Impact și Controlul Poluării

Se aprobă,

**Secretar de Stat
George – Aurel MIRCEA**

AVIZ DE MEDIU

Nr. 32 din 01.10.2015

Ca urmare a notificării adresată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice cu sediul în municipiul București, str. Apolodor nr. 17, sector 5, înregistrată cu nr. 10492 din 13.02.2014

în urma analizării documentelor transmise și a verificării,

în urma parcurgerii integrale a etapelor procedurale,

în baza H.G. nr. 38/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare aprobată prin Legea nr. 265/2006 cu modificări și completări, se emite:

AVIZ

pentru Programul Operațional Regional 2014 – 2020
promovat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

în scopul adoptării Programului Operațional Regional (POR) 2014 – 2020

Situația actuală în România este următoarea:

- România dispune de o rețea hidrografică complexă cu o lungime de aproximativ 79.567 km, ce cuprinde următoarele categorii de ape:
 - râuri permanente – 55.535 km, ce reprezintă 70 % din totalul cursurilor de apă;
 - râuri nepermanente – 23.370 km, ce reprezintă 30 % din totalul cursurilor de apă;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- lacuri naturale – 117 cu suprafața mai mare de 0.5 km², dintre care 52 % sunt în Delta Dunării;
 - acumulări – 242 cu suprafața mai mare de 0.5 km²;
 - ape tranzitorii – 781.37 km² (128 km ape tranzitorii marine și lacul Sinoe);
 - ape costiere – 571.8 km² (116 km).
- din punct de vedere al administrării sistemului de gospodărire al apelor și al managementului resurselor de apă, teritoriul României a fost împărțit în 11 bazine/spații hidrografice:
- Someș – Tisa (cu o suprafață de 22.380 km², reprezentând 9,4% din suprafața totală),
 - Crișuri (cu o suprafață de 17.860 km², reprezentând 6,3% din suprafața totală),
 - Mureș (cu o suprafață de 28.310 km², reprezentând 11,9% din suprafața totală),
 - Banat (cu o suprafață de 18.393 km², reprezentând 7,7% din suprafața totală),
 - Jiu (cu o suprafață de 16.713 km², reprezentând 7,1% din suprafața totală),
 - Olt (cu o suprafață de 24.050 km², reprezentând 10,1% din suprafața totală),
 - Argeș – Vedea (cu o suprafață de 21.479 km², reprezentând 9,0% din suprafața totală),
 - Ialomița Buzău (cu o suprafață de 23.874 km², reprezentând 10,1% din suprafața totală),
 - Siret (cu o suprafață de 28.116 km², reprezentând 11,9% din suprafața totală),
 - Prut – Bârlad (cu o suprafață de 20.267 km², reprezentând 8,5% din suprafața totală)
 - Dobrogea Litoral (cu o suprafață de 20.079 km², reprezentând 8,0% din suprafața totală).
- potențialul total al apelor de suprafață din România ajunge la 127 miliarde de metri cubi (mmc)/an, bazinele hidrografice interne contribuind cu 40 mmc, iar 87 mmc fiind disponibili din bazinul Dunării;
- bazinele mai sărace în apă sunt Jiu, Argeș-Vedea, Buzău-Ialomița, Siret, Prut-Bârlad, iar bazinul Dobrogea-litoral este cel mai grav afectat în această privință;
- în anul 2012, au fost monitorizați și evaluați din punct de vedere al stării ecologice / potențialului ecologic cca. 28894 km cursuri de apă, la care se adaugă cca. 2728 km pentru care s-a evaluat starea doar din punct de vedere al elementelor suport (fizico-chimice generale și poluanți specifici);
- în anul 2011 s-a constatat că 79,55% din totalul apelor de suprafață evaluate îndeplineau condițiile de mediu; în ceea ce privește fluviul Dunărea, din cei 1070,5 km ce aparțin sectorului românesc, 52,59% se putea clasifica ca având un “bun potențial ecologic”, în timp ce restul de 47,41% era considerat ca având un potențial moderat;
- potențialul apelor subterane din România este estimat la 10 mmc/an; astfel, disponibilitatea medie a apei în România este de 2000 de metri cubi pe cap de locuitor anual, valoare care se află deasupra pragului definit în general pentru stres hidric (1700 metri cubi pe cap de locuitor anual), dar este mai mică decât valoarea medie pentru Europa (aproximativ 4500 metri cubi pe cap de locuitor anual);

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- la nivelul anului 2012, pentru cele 140 de corpuri de apă subterană monitorizate, din totalul celor 142 de corpuri existente, prin aplicarea criteriilor de evaluare, s-a constatat că 122 corpuri se află în stare chimică bună (87,14%), iar 18 de corpuri de apă subterană se află în stare chimică slabă (12,86%);
- din analiza datelor din anul 2012 obținute în urma monitorizării parametrilor fizico-chimici la forajele situate în stratul freatic se observă că cele mai multe depășiri ale valorilor de prag/standardelor de calitate s-au înregistrat la azotați, azotiți, amoniu, cloruri, sulfati și mai puțin la fosfați și sunt datorate lucrărilor de infrastructură, abordării incorecte a depozitării deșeurilor, agriculturii, turismului, construcțiilor;
- eroziunea afectează zona costieră a României, extinzându-se de-a lungul a 240 km din partea nord-vestică a Mării Negre, partea nordică a zonei costiere românești, care constituie Rezervația Biosferei Delta Dunării, fiind cea mai afectată (aproximativ 2400 ha suprafață de plajă au fost pierdute în ultimii 35 ani); partea sudică este și aceasta în pericol acolo unde activitatea economică este puternică, incluzând și activități turistice;
- pentru anul 2012, au fost raportate către Comisia Europeană 49 de zone de înbăiere cu apă costieră din care 48 de zone din județul Constanța și o zonă de înbăiere în județul Tulcea; calitatea apelor de înbăiere din aceste zone a fost conformă cu prevederile legale în vigoare, astfel valoarea obligatorie a fost respectată într-un procent de 100%;
- la nivelul anului 2012, procentul populației aprovizionate în sistem centralizat în zone cu peste 5.000 de locuitori sau cu un volum de distribuție de peste 1.000 mc/zi a fost de 48%, iar sursa de apă distribuită în sistem centralizat a fost reprezentată de apă de suprafață (64,72%), apă subterană (32,48%) și alte surse (2,8%); în timp ce aproximativ 30% din populație se alimentează cu apă din surse individuale (fântâni publice sau individuale, puțuri);
- cererea de apă are la bază utilizarea industrială (67%), în agricultură (18%) și municipală (15%); cererea de apă a scăzut constant din anii 1990, datorită schimbărilor structurale din economie, incluzând reducerea activității industriale, închiderea sistemelor de irigații neviabile economic, introducerea contorizării și a tarifelor pentru furnizarea apei menajere și reducerea pierderilor din sistem; cererea totală, măsurată prin volumul de apă pus la dispoziția utilizatorilor, a scăzut de la aproximativ 20 mmc/an la începutul anilor 1990 la aproximativ 8 mmc/an, consumul efectiv în 2012 fiind de aprox. 6,5 mmc;
- aproximativ 70% din apa folosită pentru uz casnic și 95% din apa folosită în scop industrial provine din surse de suprafață;
- în anul 2012, față de un volum total evacuat de 4985,141 milioane mc/an, 2787,700 milioane mc/an, respectiv 55,92% constituie apele care nu necesită epurare; pe parcursul ultimilor ani (2010-2012), volumul de ape uzate evacuate ce nu necesită epurare a fost în scădere având o proporție de 60,28% pentru anul 2010, 56,67% în 2011, respectiv 55,92% în anul 2012, din volumul total de ape uzate evacuate;
- apele uzate care necesită epurare, în anul 2012, au reprezentat 44,08% din volumul total de ape evacuate, respectiv 2197,440 milioane mc/an;
- în anul 2012, din volumul total de apă uzată care necesită epurare, circa 30,3% nu s-a epurat, 40,11% s-a epurat necorespunzător și 29,59% s-a epurat corespunzător;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- în perioada 2007-2012, volumul de ape uzate municipale tratate corespunzător a crescut cu 14,6%;
- în anul 2012, valorile nivelurilor de colectare și epurare a încărcării organice biodegradabile au fost de 58,95 % pentru colectarea apelor uzate, respectiv 48,32% pentru epurarea apelor uzate, crescând cu cca. 12 % pentru colectarea apelor uzate față de anul 2007, respectiv cu cca. 11% pentru epurarea apelor uzate;
- la nivelul anului 2012, evaluarea calității aerului în România s-a realizat permanent prin intermediul a 138 stații automate ce fac parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (R.N.M.C.A.) repartizate pe întreg teritoriul țării; stațiile sunt dotate cu analizoare automate ce măsoară continuu concentrațiile următorilor poluanți: dioxid de sulf (SO₂), oxizi de azot (NO₂, NO_x), monoxid de carbon (CO), benzen (C₆H₆), ozon (O₃), particule în suspensie (PM₁₀ și PM_{2,5});
- eficiența energetică a sistemelor de încălzire a clădirilor publice și rezidențiale este scăzută, aflându-se sub media europeană;
- în anul 2011, cantitatea de deșuri municipale colectată prin intermediul serviciilor proprii specializate ale primăriilor sau ale firmelor de salubritate a fost de 5,085 milioane tone; din cantitatea totală de deșuri municipale colectată, 76,6% este reprezentată de deșeurile menajere și asimilabile;
- conectarea la serviciul de salubritate a crescut an de an, ajungând în anul 2011 la un grad de conectare de 76% (90% în mediul urban și 59% în mediul rural);
- în anul 2011 erau 31 depozite conforme în operare, iar în anul 2012 au fost autorizate 2 depozite conforme pentru deșuri municipale; concomitent cu sistarea depozitării pe depozitele neconforme, au fost realizate stații de transfer și sortare care au preluat deșeurile colectate din localitățile în care a fost sistată activitatea pe depozitele neconforme; astfel, în cursul anului 2012, au fost în operare un număr de 100 de stații de transfer și/sau sortare.
- în anul 2012, la nivel național, erau autorizate circa 70 de instalații și platforme pentru compostarea deșeurilor biodegradabile municipale, iar circa 50 de instalații și platforme de compostare erau în diferite stadii de realizare și de reglementare din punct de vedere al protecției mediului;
- în cursul anului 2012, au fost în operare 30 de depozite pentru deșuri industriale periculoase și nepericuloase, din care:
 - 6 depozite pentru deșuri industriale periculoase, din care 4 depozite conforme ale operatorilor economici care își depozitează propriile deșuri și 2 depozite zonale conforme;
 - 24 depozite pentru deșuri industriale nepericuloase, din care:
 - 10 depozite conforme pentru deșuri industriale nepericuloase;
 - 12 depozite care utilizează instalații de “hidro-transport” a deșeurilor sau care depozitează deșuri în stare lichidă și deșuri cu proprietăți corozive, oxidante;
 - 2 iazuri de decantare.
- pentru incinerarea deșeurilor industriale, pe parcursul anului 2012 au funcționat:
 - 8 instalații de incinerare/coincinerare aparținând la 8 operatori privați din industrie, care incinerează/coincinerează propriile deșuri periculoase;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- 15 instalații existente pentru incinerarea deșeurilor periculoase aparținând operatorilor privați care incinerează pentru terți;
 - 7 instalații de co-incinerare în cuptoare de ciment – autorizate pentru tratarea deșeurilor periculoase solide și lichide;
- cantitatea de deșeuri periculoase rezultate din activitatea medicală generată și raportată de către unitățile sanitare au înregistrat o tendință de scădere în perioada 2007-2012, ajungând de la 14080 tone/an în 2007 la 8926 tone/an în 2012; la nivelul anului 2012, cantitatea de deșeuri periculoase rezultate din activitatea medicală, incinerată în incineratoare zonale, a fost de 5811 tone/an; cantitatea de deșeuri periculoase rezultată din activitatea medicală tratată prin decontaminare termică la temperaturi scăzute (în stații de neutralizare și în echipamente de neutralizare proprii unităților sanitare), pentru anul 2012, a fost de 2071 tone/an; din această cantitate, 1740,57 tone/an este tratată prin decontaminare termică în stații de neutralizare ce funcționează în sistem centralizat, iar 330,26 tone/an în echipamente de neutralizare amplasate în unități sanitare; după tratare, prin sterilizare termică, în ambele cazuri, deșeurile sunt apoi depozitate în depozitul de deșeuri nepericuloase din regiunea respectivă;
- un studiu efectuat în perioada 2010-2012, în cadrul programului de monitorizare a zgomotului urban, care a urmărit percepția subiectivă a disconfortului creat de zgomot, a constatat că pe primul loc se situează disconfortul generat de mijloacele de transport în comun (autobuze, auto, troleibuze, tramvaie) din traficul rutier, urmat de traficul feroviar, aerian și naval; începând cu anul 2012, s-a început realizarea hărților de zgomot pentru toate aglomerările, inclusiv pentru aeroporturile și porturile situate în interiorul acestora, precum și pentru drumurile principale și căile ferate principale;
- suprafața ariilor naturale protejate de interes național, raportată la suprafața țării este de 7% (1663360 ha), iar suprafața totală a siturilor Natura 2000, raportată la suprafața țării este de 22,68% (5406000 ha):
- de interes național, desemnate pe baza criteriilor IUCN: rezervații științifice (79 – cu o suprafață totală de 100574 ha), parcuri naționale (13 – cu o suprafață totală de 315857 ha), monumente ale naturii (109 – cu o suprafață totală de 18220 ha), rezervații naturale (671 – cu o suprafață totală de 136537 ha), parcuri naturale (15 – cu o suprafață totală de 737428 ha);
 - de interes comunitar sau situri "Natura 2000": situri de importanță comunitară, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică, desemnate conform obligațiilor comunitare;
 - arii de protecție specială avifaunistică – 148 – cu o suprafață totală de 3554252 ha;
 - situri de importanță comunitară – 382 – cu o suprafață totală de 3995252 ha, acceptate de către CE și care urmează a fi desemnate ca arii speciale de conservare.
 - de interes internațional:
 - rezervații ale biosferei, desemnate pe baza criteriilor stabilite de Comitetul MAB/UNESCO – 3 – ocupând o suprafață totală de 664446 ha, Delta Dunării (1991), Retezat (1979), Pietrosul Rodnei (1979);

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- zone umede de importanță internațională, desemnate pe baza criteriilor stabilite de Secretariatul Convenției de la Ramsar -12- ocupând o suprafață totală de 923597 ha: Delta Dunării (1991), Insula Mică a Brăilei (2001), Lunca Mureșului (2006), Complexul Piscicol Dâmbovița (2006), Lacul Techirghiol (2006), Parcul Natural Porțile de Fier (2011), Parcul Natural Comana (2011), Tinovul Poiana Stampei (2011), Confluența Olt-Dunăre (2012), Lacul Bistreț (2012), Lacul Iezer –Călărași (2012) și Lacul Suhaia (2012);
 - situri ale patrimoniului natural și cultural, desemnate pe baza criteriilor stabilite de Convenția de la Paris: Delta Dunării (1991)
 - de interes județean sau local: stabilite numai pe domeniul public/privat al unităților administrative-teritoriale, după caz.
- rețeaua rutieră asigură accesul în majoritatea localităților țării, densitatea rețelei fiind de 0,64 km/kmp; lungimea rețelei este de 73.435 km (exclusiv stradală), din care 16.552 km (20,1%) drumuri naționale, 35.221 km (42,8%) drumuri județene și 30.613 km (37,1%), drumuri comunale; totodată, unele din drumurile naționale fac parte din categoria Drumurilor Europene, fiind 4.672 km de drumuri Europene ce trec prin România, ele fiind : E58; E60; E68; E70; E79; E81; E85; E87 (Clasa A); E574; E576; E577; E578; E581; E583; E584; E671; E673; E675; E771 (clasa B);
 - infrastructura feroviară acoperă, practic, întreg teritoriul țării, cu o densitate a liniilor de exploatare de 46,1 km/1000kmp, asigurând legătura cu toate rețelele feroviare ale țărilor vecine; lungimea rețelei este de 10.981 km, din care 2.965 km (27,0%) linie dublă, 3.942 km (35,9%) linie electrificată, majoritatea având ecartament standard; rețeaua este deservită în teritoriu de 1.051 stații și halte feroviare, 50 depouri și remize de locomotive, 120 revizii de vagoane și ateliere de zonă și 106 secții de întreținere a liniilor, lucrărilor de artă și a instalațiilor de centralizare și telecomunicații; rețeaua de cale ferată este a patra ca mărime în Europa;
 - circa 14000 de km din totalul de 23000 km de drumuri județene care asigură conectivitatea au nevoie de modernizări și reabilitări, iar proiectele prioritizate la nivel de regiune totalizează circa 8400 km; din totalul de peste 35000 km de drumuri județene, doar circa 9000 de km se află într-o stare bună, din care aproximativ un sfert (2200 km) au fost reabilitați și modernizați prin POR 2007-2013;
 - principale porturi ale României sunt porturile la Marea Neagră (Constanța, Mangalia, Midia-Năvodari și Sulina), porturile la Dunăre (Moldova Nouă, Orșova, Drobeta-Turnu Severin, Calafat, Corabia, Turnu Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița, Călărași, Cernavodă, Hârșova, Măcin, Brăila, Galați, Tulcea) și porturile pe Canalul Dunăre-Marea Neagră (Cernavodă, Medgidia, Basarabi, Agigea-Constanța Sud);
 - rețeaua de căi navigabile se situează în întregime în partea de sud și sud-est a României cu o densitate de 6,5 km/1000 kmp; lungimea rețelei este de 1.779 km din care 1.075 km Dunărea navigabilă internațională, 524 km brațele navigabile ale Dunării și 91 km căi navigabile artificiale (Canalele Dunăre-Marea Neagră și Poarta Albă-Năvodari); în rețeaua de căi navigabile interioare și Marea Neagră sunt integrate 35 porturi, din care 3 porturi maritime, 6 porturi fluvio-maritime și 26 porturi fluvial;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- în funcție de destinația lor, categoriile de terenuri la nivelul anului 2012 erau: terenurile agricole (61,39%), păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră (28,35%), alte categorii de folosință (2 – 4%);
- în România, conform datelor statistice disponibile în 2011 existau 21 de IMM-uri la 1.000 de locuitori, valoare situată la mai puțin de 50% din media UE; majoritatea IMM-urilor din România se află în categoria microîntreprinderilor, respectiv 87,49% în 2011;
- în anul 2012 erau acreditate și monitorizate 10 incubatoare de afaceri, din care doar șapte funcționale, sprijinind 149 de IMM-uri cu 327 locuri de muncă; rata creditelor neperformante ale IMM-urilor a crescut exponențial: de la 0,9% în decembrie 2007 la 23,2% în iulie 2012;
- la nivel național, jumătate din totalul celor 3180 de localități beneficia de serviciul de iluminat public; în zonele urbane serviciul de iluminat public este organizat în 255 de localități și în zonele rurale aprox. 1400 de localități; gradul de acoperire cu servicii de iluminat în municipiile reședințe de județ este de 93%, acoperire de 100% înregistrându-se numai în câteva orașe mari (ex. Suceava, Ploiești, Brăila, Brașov);
- Strategia sectorială în domeniul Culturii și Patrimoniului Național 2014-2020 identifică un număr de 30108 monumente istorice, dintre care 75% dintre monumente sunt în pericol, iar 35% dintre monumente au un grad avansat de degradare; dintre acestea, numai 30% din totalul monumentelor sunt înscrise în baza cadastrală, iar în ceea ce privește starea de conservare a monumentelor, 4387 de monumente sunt în stare bună și foarte bună;
- începând cu anul 2012, s-a constatat o înviorare a industriei turistice, aceasta având o cotă de 1,5% contribuție directă la formarea PIB (o creștere reală de 9,4%), în timp ce contribuția totală a turismului la formarea PIB este de 5,1% (respectiv o creștere reală de 9,1%).
- în 2012, se estima că aproximativ 220.000 de copii și tineri de vârstă obligatorie (6-16 ani) nu frecventau nicio școală.

cu următoarele condiții:

Programul Operațional Regional 2014–2020 își propune să asigure continuitatea viziunii strategice privind dezvoltarea regională în România, prin completarea și dezvoltarea direcțiilor și priorităților de dezvoltare regională conținute în Planul Național de Dezvoltare (PND) și Cadrul Național Strategic de Referință 2007–2013 (CNSR) 2007–2013 și implementate prin POR 2007–2013, precum și prin alte programe naționale.

Această abordare are la bază una dintre principalele recomandări ale Raportului de evaluare ex-ante POR 2007–2013, în care se afirmă că pe termen lung obiectivul global al politicii de dezvoltare regională va putea fi atins dacă se urmăresc în continuare prioritățile majore de dezvoltare stabilite în perioada 2007–2013.

Pentru atingerea obiectivului general POR 2014–2020, alocarea fondurilor se va realiza în funcție de nivelul de dezvoltare al regiunilor, cu respectarea obiectivelor tematice și a

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

priorităților de investiții menționate în regulamentele politicii de coeziune aferente perioadei de programare 2014–2020.

Programul Operațional Regional va fi finanțat în perioada 2014 – 2020 din fonduri publice naționale (buget de stat, bugete locale), fiind cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR). Contribuția financiară a UE poate ajunge până la 85% din totalul finanțării publice (națională și europeană).

Obiectivul general al POR 2014–2020 este **creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunilor, capabile să gestioneze în mod eficient resursele, să valorifice potențialul lor de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.**

Acest obiectiv se corelează cu obiectivul european privind creșterea competitivității Regiunilor și promovarea echității sociale.

Obiectivele specifice ce decurg din obiectivul general sunt:

- creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic;
- consolidarea poziției pe piață a microîntreprinderilor;
- îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM-uri;
- creșterea eficienței energetice în clădirile publice;
- creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și sistemele de iluminat public;
- reducerea emisiilor de carbon în municipii în special prin investiții în transportul public urban;
- reducerea emisiilor de carbon în orașele de dimensiuni medii și mici, în special prin investiții în infrastructura destinată deplasărilor nemotorizate și traficului de tranzit;
- creșterea calității spațiilor publice în zonele urbane;
- conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural în vederea consolidării identității culturale și utilizării eficiente ale acestuia;
- creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin reabilitarea și modernizarea drumurilor județene;
- creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin turism și domenii conexe acestuia;
- creșterea speranței de viață sănătoasă prin sporirea accesibilității serviciilor medicale și sociale acordate și îmbunătățirea calității acestora;
- reducerea concentrării spațiale a sărăciei prin măsuri integrate;
- creșterea gradului de participare în sistemul educațional;
- creșterea gradului de acoperire geografică și incluziune a înregistrării proprietăților în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Programul acoperă 9 obiective tematice, așa cum sunt stabilite în regulamentele de programare aprobate pentru perioada 2014 – 2020:

- OT 1 – consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării
- OT 3 – îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii
- OT 4 – sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele
- OT 6 – protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor
- OT 7 – promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore
- OT 8 – promovarea ocupării forței de muncă sustenabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă
- OT 9 – promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei
- OT 10 – investiții în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții
- OT 11 – consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă

POR 2014 – 2020 cuprinde următoarele axe prioritare, obiective tematice și specifice, priorități de investiții și activități.

1. Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic

OT 1 – consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării

Prioritate de investiții 1.1 Promovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și serviciilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere

OS 1.1 – Creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic în domenii de specializare inteligentă

Prin intermediul acestei priorități de investiție vor fi sprijinite activități specifice realizării de investiții pentru dezvoltarea entităților de inovare și transfer tehnologic, implicit și a centrelor de competență, în concordanță cu SNCDI (Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare) și a documentelor regionale de specializare inteligentă, respectiv:

- crearea, modernizarea și extinderea entităților de inovare și transfer tehnologic, inclusiv dotarea cu echipamente a acestora;
- achiziționarea de servicii tehnologice specifice, inclusiv consultanță specializată în afaceri;
- crearea și actualizarea platformelor de tranzacționare pentru cererea și oferta de proprietate intelectuală.

2. Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii

OT 3 – îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Prioritate de investiții 2.1 Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri

OS 2.1 – Consolidarea poziției de piață a microîntreprinderilor în domeniile competitive identificate în Strategia Națională de Competitivitate și Planurile de Dezvoltare Regională
Principalele activități sprijinite prin intermediul acestei priorități de investiție vizează:

- construirea/ modernizarea și dezvoltarea producției/ serviciilor microîntreprinderilor, inclusiv dotarea cu active corporale și necorporale;
- crearea/modernizarea/extinderea incubatoarelor acceleratoarelor de afaceri, inclusiv dezvoltarea serviciilor aferente.

Prioritate de investiții 2.2 Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor

OS 2.2 – Îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM-uri în sectoarele competitive identificate în Strategia Națională de Competitivitate
Astfel, principalele activități sprijinite prin intermediul acestei priorități de investiții vizează:

- construcția/modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii IMM, inclusiv dotare cu active corporale și necorporale;
- activități necesare pentru parcurgerea și implementarea procesului de certificare a produselor, serviciilor sau diferitelor procese specifice;
- promovarea produselor și serviciilor, realizarea de site-uri pentru prezentarea activității și a produselor sau serviciilor promovate, inclusiv instrumente de vânzare on-line;
- activități specifice procesului de internaționalizare (participarea la târguri și expoziții internaționale, investiții în adaptarea proceselor tehnologice de producție la sistemele de certificare și standardizare specifice piețelor de export etc).

3. Axa prioritară 3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon

OT 4 – sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele

Prioritate de investiții 3.1 Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice, și în sectorul locuințelor

OS 3.1 – Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari
Acțiunile sprijinite în cadrul acestei priorități de investiție pentru măsurile de creștere a eficienței energetice a clădirilor publice și a celor rezidențiale se referă la:

- îmbunătățirea izolației termice și hidroizolare a anvelopei clădirii (pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, planșeu superior, planșeu peste subsol), șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a clădirii;
- reabilitarea și modernizarea instalațiilor pentru prepararea și transportul agentului termic, apei calde menajere și a sistemelor de ventilare și climatizare, inclusiv sisteme

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- de răcire pasivă, precum și achiziționarea și instalarea echipamentelor aferente și racordarea la sistemele de încălzire centralizată, după caz;
- reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic – încălzire și apă caldă de consum, parte comună a clădirii tip bloc de locuințe, inclusiv montarea de robinete cu cap termostatic etc.
 - utilizarea surselor regenerabile de energie pentru asigurarea necesarului de energie termică pentru încălzire și prepararea apei calde de consum;
 - implementarea sistemelor de management energetic având ca scop îmbunătățirea eficienței energetice și monitorizarea consumurilor de energie (ex. achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice);
 - înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent, inclusiv din spațiile comune, cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață;
 - modernizarea sistemului de încălzire: repararea/înlocuirea centralei termice de bloc/scară; achiziționarea și instalarea unor sisteme alternative de producere a energiei din surse regenerabile – panouri solare termice, panouri solare electrice, pompe de căldură și/sau centrale termice pe biomasă etc.;
 - înlocuirea sistemelor de iluminat public cu incandescență cu iluminat prin utilizarea unor lămpi cu eficiență energetică ridicată, durată mare de viață și asigurarea confortului corespunzător (ex. LED), inclusiv prin reabilitarea instalațiilor electrice – stâlpi, rețele etc.;
 - achiziționarea/instalarea de sisteme de telegestiune a iluminatului public;
 - extinderea/reîntregirea sistemului de iluminat public în localitățile urbane;
 - orice alte activități care conduc la îndeplinirea realizării obiectivelor proiectului (înlocuirea lifturilor și a circuitelor electrice - scări, subsol, lucrări de demontare a instalațiilor și echipamentelor montate, lucrări de reparații la fațade etc.);
 - realizarea de strategii pentru eficiență energetică (ex. strategii de reducere a CO₂) care au proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.

Prioritate de investiții 3.2 Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor

OS 3.2 Reducerea emisiilor de carbon în zonele urbane bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă

În cadrul acestei priorități de investiție vor fi avute în vedere următoarele tipuri de acțiuni orientative pentru finanțare:

- investiții destinate îmbunătățirii transportului public urban, ca de exemplu:
 - achiziționarea de material rulant electric/vehicule ecologice, inclusiv pentru proiecte pilot de introducere a transportului public în localități urbane;
 - modernizarea materialului rulant electric (tramvaie);
 - modernizarea/reabilitarea/extinderea traseelor de transport electric public;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- modernizarea/reabilitarea depourilor aferente transportului public și infrastructura tehnică aferentă, inclusiv construire depouri noi pentru transportul electric;
- realizarea de trasee separate exclusive pentru vehiculele de transport public;
- îmbunătățirea stațiilor de transport public existente, inclusiv realizarea de noi stații și terminale intermodale pentru mijloacele de transport în comun;
- realizarea de sisteme de e-ticketing pentru călători;
- construirea/modernizarea/reabilitarea infrastructurii rutiere (pe coridoarele deservite de transport public) pentru creșterea nivelului de siguranță și eficiență în circulație și exploatare al rețelei de transport (cu asigurarea creării/modernizării traseelor pentru pietoni și bicicliști, acolo unde este posibil) etc.
- investiții destinate transportului electric și nemotorizat, ca de exemplu:
 - construire infrastructură necesară transportului electric (inclusiv stații de alimentare a automobilelor electrice);
 - construirea/modernizarea/reabilitarea pistelor/traseelor pentru bicicliști și a infrastructurii tehnice aferente (puncte de închiriere, sisteme de parcaj pentru biciclete etc);
 - crearea de zone și trasee pietonale, inclusiv măsuri de reducere a traficului auto în anumite zone etc.
- alte investiții destinate reducerii emisiilor de CO₂ în zona urbană, ca de exemplu:
 - realizarea de sisteme de monitorizare video bazat pe instrumente inovative și eficiente de management al traficului;
 - modernizarea/reabilitarea infrastructurii rutiere fundamentate de măsurile propuse de planurile de mobilitate urbană pentru reducerea emisiilor de CO₂;
 - realizarea sistemelor de tip park and ride;
 - realizarea de perdele forestiere - alineamente de arbori (cu capacitate mare de retenție a CO₂).

De asemenea, prin intermediul acestei priorități de investiție, se va sprijini realizarea de planuri de mobilitate urbană durabilă care generează proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.

4. Axa prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile

OT 6 – protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor

Prioritate de investiții 4.1 Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor

OS 4.1 – Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă

În cadrul acestei priorități de investiție vor fi avute în vedere următoarele tipuri de acțiuni orientative pentru finanțare:

- investiții destinate îmbunătățirii transportului public urban;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- investiții destinate transportului electric și nemotorizat;
- alte investiții destinate reducerii emisiilor de CO₂ în zona urbană.

De asemenea, prin intermediul acestei priorități de investiție, se va sprijini realizarea de planuri de mobilitate urbană durabilă care au proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.

Prioritate de investiții 4.2 Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului

OS 4.2 – Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din municipiile reședință de județ

În vederea promovării revitalizării zonelor urbane, fără a fi exhaustive, vor fi finanțate următoarele tipuri de activități asupra terenurilor supuse intervenției:

- demolarea clădirilor situate pe terenurile supuse intervențiilor;
- realizarea de alei pietonale, piste pentru bicicliști, precum și crearea trotuare;
- amenajare spații verzi (defrișarea vegetației existente; modelarea terenului; montarea elementelor constructive de tipul alei, foișoare, pergole, grilaje etc.; plantarea/gazonarea suprafețelor, inclusiv plantare arbori);
- crearea de facilități pentru recreere pe terenurile amenajate (ex. zone speciale pentru sport, locuri de joacă pentru copii etc.);
- instalare Wi-Fi în spațiile publice;
- dotare cu mobilier urban (bănci, coșuri de gunoi etc);
- modernizarea străzilor urbane adiacente terenurilor supuse intervențiilor, inclusiv înlocuirea și/sau racordarea la utilități publice (străzile urbane sunt eligibile în situații excepționale, numai în măsura în care astfel de investiții sunt necesare pentru facilitarea accesibilității la obiectivul de investiții).

Prioritate de investiții 4.3 Oferirea de sprijin pentru regenerarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate din regiunile urbane și rurale

OS 4.3 – Îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a comunităților marginalizate în municipiile reședință de județ din România

Intervențiile teritorializate pot include diverse activități de regenerare, în funcție de nevoile specifice identificate la nivel local. Lista orientativă include:

- investiții în facilități destinate utilizării publice, cum ar fi: zone verzi de mici dimensiuni, piețe publice, scuaruri, părculețe, locuri de joacă pentru copii, precum și facilități pentru activități sportive și recreative (ex. terenuri de sport etc);
- investiții în clădiri destinate utilizării publice pentru activități educative, culturale și recreative, cu scopul de a crea, îmbunătăți sau extinde serviciile publice de bază (construcție/reabilitare/modernizare), inclusiv dotarea acestora cu echipamente specifice;
- construcția/reabilitarea/modernizarea tuturor tipurilor de utilități de bază la scară mică (cum ar fi infrastructura edilitară de gaze, electricitate, apă, salubritate);

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- construcția/reabilitarea/modernizarea străzilor de importanță secundară, inclusiv trotuare, piste pentru bicicliști, alei pietonale, căi de acces.

Prioritate de investiții 4.4 Investițiile în educație, în formare, inclusiv în formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare

O.S. 4.4.1 – Creșterea calității infrastructurii în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă – investițiile prevăzute în cadrul acestui obiectiv specific vizează învățământul antepreșcolar și preșcolar.

O.S. 4.4.2 – Creșterea calității infrastructurii educaționale relevante pentru piața forței de muncă – investițiile prevăzute în cadrul acestui obiectiv specific vizează învățământul profesional și tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții

Pentru atingerea obiectivelor specifice ale acestei priorități de investiție sunt avute în vedere următoarele tipuri de investiții:

- construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare și preșcolare (creșe și grădinițe);
- construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul profesional și tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții (licee tehnologice și școli profesionale).

5. Axa prioritară 5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural

OT 6 – protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor

Prioritate de investiții 5.1 Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural

OS 5.1 – Impulsionarea dezvoltării locale prin conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural și a identității culturale

Activitățile specifice obiectivelor de patrimoniu cultural includ:

- restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice;
- restaurarea, protecția, conservarea și realizarea picturilor interioare, frescelor, picturilor murale exterioare;
- restaurarea și remodelarea plasticii fațadelor;
- dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antiefracție);
- dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil;
- activități de marketing și promovare turistică a obiectivului restaurat, inclusiv digitizarea acestuia, în cadrul proiectului.

Prioritate de investiții 5.2 Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

O.S. 5.2 – Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din orașele mici, mijlocii și municipiul București

În vederea promovării revitalizării zonelor urbane, fără a fi exhaustive, vor fi finanțate următoarele tipuri de activități asupra terenurilor supuse intervenției:

- demolarea clădirilor situate pe terenurile supuse intervențiilor;
- realizarea de alei pietonale, piste pentru bicicliști, precum și crearea trotuare;
- amenajare spații verzi (defrișarea vegetației existente; modelarea terenului; montarea elementelor constructive de tipul alei, foșoare, pergole, grilaje etc.; plantarea/gazonarea suprafețelor, inclusiv plantare arbori);
- crearea de facilități pentru recreere pe terenurile amenajate (ex. zone speciale pentru sport, locuri de joacă pentru copii etc.);
- instalare Wi-Fi în spațiile publice;
- dotare mobilier urban (bănci, coșuri de gunoi etc);
- modernizarea străzilor urbane adiacente terenurile supuse intervențiilor, inclusiv înlocuirea și/sau racordarea la utilități publice (străzile urbane sunt eligibile în situații excepționale, numai în măsura în care astfel de investiții sunt necesare pentru facilitarea accesibilității la obiectivul de investiții).

6. Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională

OT 7 – promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore

Prioritate de investiții 6.1 Stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale

OS 6.1 – Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin modernizarea drumurilor județene

Tipuri de acțiuni orientative care vor fi finanțate, pentru traseele compuse din drumuri județene care asigură conectivitatea directă/indirectă sau drumuri județene care asigură conectivitatea directă/indirectă:

- modernizarea și reabilitarea (pentru îmbunătățirea parametrilor relevanți - creșterea vitezei, siguranței rutiere, portanței etc.) rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea directă (drumuri județene sau trasee compuse din mai multe drumuri județene legate direct) sau indirectă (drumuri județene/trasee legate de rețea prin intermediul unui drum național modernizat) cu rețeaua TEN-T, construirea unor noi segmente de drum județean pentru conectarea la autostrăzi sau drumuri expres;
- construcția/modernizarea variantelor ocolitoare cu statut de drum județean ce vor face parte din drumul județean respectiv, construirea/realizarea de sensuri giratorii și alte elemente pentru creșterea siguranței circulației;
- construirea/modernizarea reabilitarea de pasaje/noduri rutiere (construirea doar pentru asigurarea conectivității directe la autostrăzi TEN-T a drumurilor județene) și construirea pasarelelor pietonale;
- construirea/modernizarea de stații pentru transport public pe traseul drumului județean;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- realizarea de investiții destinate siguranței rutiere pentru pietoni și bicicliști (trasee pietonale și piste pentru bicicliști unde situația din teren o permite), inclusiv semnalistica verticală pentru treceri de pietoni cu alimentare fotovoltaică;
- realizarea de perdele forestiere și parapetei pentru protecție, realizarea de investiții suplimentare pentru protecția drumului respectiv față de efectele generate de condiții meteorologice extreme (provocate de schimbări climatice sau alte cauze excepționale) – inundații, viscol etc.

7. Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului

OT 8 – promovarea ocupării forței de muncă sustenabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă

Prioritate de investiții 7.1 Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice

OS 7.1 – Creșterea numărului mediu de salariați în stațiunile turistice

Principalele acțiuni care vor fi finanțate vizează:

- dezvoltarea infrastructurii pentru turismul balnear (infrastructură rutieră, rețele de captare și transport, parcuri balneare, modernizare și creare baze de tratament);
- crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente;
- amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică;
- dezvoltarea de infrastructuri publice la scară mică pentru valorificarea atracțiilor turistice;
- activități de marketing și promovare turistică ale obiectivului finanțat.

8. Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale

OT 9 – promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

Prioritate de investiții 8.1 Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreare, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale

OS 8.1.1 – Creșterea accesibilității serviciilor de sănătate, comunitare și a celor de nivel secundar, în special pentru zonele sărace și izolate

OS 8.1.2 – Îmbunătățirea calității și a eficienței îngrijirii spitalicești de urgență

Acțiunile sprijinite în cadrul acestei priorități de investiție se referă la:

- construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea centrelor comunitare integrate socio-medice;
- reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii ambulatoriilor, inclusiv a celor provenite din reorganizarea/raționalizarea spitalelor mici, ineficiente;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii de unități de primiri urgențe;
- construcția/ dotarea spitalelor de urgență regionale.

OS 8.1.3 – Creșterea gradului de acoperire cu servicii sociale

Acțiunile sprijinite în cadrul acestei priorități de investiție se referă la:

- reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii de servicii sociale fără componentă rezidențială (centre de zi, centre de tip „respiro”, centre de consiliere, centre/servicii de abilitare/reabilitare, cantine sociale etc.);
- construcția/reabilitarea/ modernizarea/ dotarea de case de tip familial, apartamente, locuințe protejate etc.

În cadrul acestei priorități de investiție se vor finanța 3 proiecte majore; acestea vor viza investițiile privind construcția și dotarea spitalelor regionale de urgență din regiunile Nord Est (Iași), Sud Vest (Craiova) și Nord Vest (Cluj-Napoca).

9. Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban

OT 9 – promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

Prioritate de investiții 9.1 Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității

OS 9.1 – Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin măsuri integrate

Tipurile de acțiuni care vor fi avute în vedere pentru finanțare prin POR vizează:

- investițiile în infrastructura de locuire – construirea/reabilitarea/modernizarea locuințelor sociale;
- investiții în infrastructura de sănătate, servicii sociale – reabilitarea/modernizarea centrelor comunitare integrate medico-socială;
- investiții în infrastructura de educație – construire/reabilitare/modernizare de unități de învățământ preuniversitar (creșe, grădinițe, școli primare, școli gimnaziale etc.);
- investiții în amenajări ale spațiului urban degradat al comunității defavorizate respectiv construcția/reabilitarea/modernizarea clădirilor pentru a găzdui diferite activități sociale, comunitare, culturale, agrement și sport etc.;
- crearea/reabilitarea/modernizarea spațiilor publice urbane (străzi nemodernizate, inclusiv reabilitarea/modernizarea utilităților publice, zone verzi neamenajate, terenuri abandonate, zone pietonale și comerciale etc.);
- construirea/dotarea cu echipamente a infrastructurii întreprinderilor de economie socială de inserție.

10. Axa prioritară nr. 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

OT 10 – investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții

Prioritate de investiții 10.1 Investițiile în educație, în formare, inclusiv în formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

OS 10.1.1 – Creșterea gradului de participare la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu, în special pentru copii cu risc crescut de părăsire timpurie a sistemului – investițiile prevăzute în cadrul acestui obiectiv specific vizează învățământul antepreșcolar, preșcolar, primar și nivelul secundar inferior

OS 10.1.2 – Creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic și învățare pe tot parcursul vieții – investițiile din cadrul acestui obiectiv specific vizează intervenții în infrastructura educațională pentru învățământul profesional și tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții

OS 10.1.3 – Creșterea relevanței învățământului terțiar universitar în relație cu piața forței de muncă și sectoarele economice competitive – investițiile din cadrul acestui obiectiv specific vor sprijini dezvoltarea și modernizarea infrastructurii instituțiilor de învățământ superior (terțiar) și a resurselor relevante

Pentru atingerea obiectivelor acestei priorități de investiție sunt avute în vedere realizarea următoarelor tipuri de investiții:

- construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii pentru educația timpurie – educaționale antepreșcolare și preșcolară (creșe și grădinițe);
- construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul general obligatoriu (școli I – VIII);
- construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul profesional și tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții (licee tehnologice și școli profesionale);
- reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale universitare.

11. Axa prioritară 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară

OT 11 – consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă

Prioritate de investiții 11.1 Consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă

Această prioritate de investiții va fi implementată prin intermediul unui proiect major ce își propune să contribuie la creșterea economico-socială din zona rurală, să faciliteze dezvoltarea infrastructurii și să promoveze incluziunea prin extinderea procesului de înregistrare sistematică a proprietăților din zonele rurale ale României.

Beneficiarul acestei axe prioritare este Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPI), instituție publică aflată în subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice. Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară va beneficia de dezvoltarea Sistemului Integrat de Cadastru și Carte Funciară și de crearea unei baze de date unitare și complete a imobilelor din zonele selectate. Beneficiarii subsidiari ai intervenției sunt autoritățile publice locale și cetățenii din mediul rural.

OS 11.1 – Creșterea gradului de acoperire geografică și de înregistrare a proprietăților din zonele rurale în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Acțiunile ce urmează a fi implementate în vederea atingerii obiectivelor proiectului major și, implicit, a obiectivului specific 11.1 sunt:

- înregistrarea sistematică a proprietăților imobiliare în zonele rurale selectate, prin:
 - i. efectuarea de servicii de înregistrare sistematică;
 - ii. conversia în format digital a documentelor analogice existente;
- îmbunătățirea serviciilor de înregistrare a proprietăților prin consolidarea capacităților ANCPI și a instituțiilor subordonate: Oficiile de Cadastru și Publicitate Imobiliară (OCPI), Centrul Național de Cartografie.
- pregătirea Strategiei de management a programului și a studiilor aferente pentru:
 - i. gestionarea lucrărilor de înregistrare sistematică;
 - ii. monitorizare și evaluare;
 - iii. finalizarea studiilor;
- organizarea de sesiuni de instruire pentru personalul implicat în proiect: contractori, municipalități, OCPI.

Aceste acțiuni urmează a fi implementate în cadrul a trei componente:

- integrarea datelor existente și extinderea înregistrării sistematice în zonele rurale ale României; în cadrul acestei componente se va realiza conversia în digital a documentelor analogice care conțin informații referitoare la proprietăți: cărți funciare și documentații tehnice;
- îmbunătățirea serviciilor de înregistrare a proprietăților;
- management, strategie și tactici.

Se apreciază astfel că, până în 2023, ca urmare a implementării lucrărilor de înregistrare sistematică pentru 793 unități administrative – teritoriale situate în zone rurale ale României, o suprafață de aproximativ 5,756 milioane ha se va înregistra în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară.

12. Axa prioritară 12: Asistență tehnică

Prioritate de investiții 12.1 – Asistență tehnică

OS 12.1 – Implementarea eficientă și transparentă a Programului Operațional Regional

În vederea implementării eficiente a programului se vor finanța următoarele tipuri de activități orientative:

- sprijinirea Autorității de Management și a Organismelor Intermediare (inclusiv costuri administrative, respectiv de personal) pentru implementarea diferitelor etape ale POR, inclusiv identificarea și dezvoltarea proiectelor, întocmirea de documentații tehnico-economice pentru proiecte, pregătirea, selecția, monitorizarea, evaluarea, controlul și audit;
- achiziția și instalarea echipamentelor IT și birotice, achiziția și dezvoltarea programelor informatice necesare pentru managementul și implementarea programului;
- achiziția de bunuri și servicii necesare desfășurării activităților specifice implementării POR în cadrul AM POR/ OI POR;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- sprijinirea organizatorică și logistică a Comitetului de Monitorizare a POR și a altor comitete/ grupuri de lucru implicate în implementarea programului;
- sprijinirea activităților structurii coordonatorilor de poli urbani în vederea furnizării de sprijin autorităților urbane (ex. sprijin dedicat pentru furnizarea de linii directoare, ghiduri și bune practici de dezvoltare urbană durabilă integrată etc);
- activități specifice de evaluare a POR, inclusiv, a documentelor de programare (strategia de asistență tehnică, strategia de comunicare etc.)
- elaborarea de studii specifice POR;
- sprijinirea activităților Autorității de Management și a Organismelor Intermediare (inclusiv costuri de personal) necesare pentru închiderea Programului Operațional Regional 2007 – 2013;
- instruirii (conferințe, mese rotunde, seminarii, ateliere etc.) specifice domeniilor finanțate în cadrul programului în scopul îmbunătățirii cunoștințelor, a competențelor beneficiarilor și a potențialilor beneficiari în ceea ce privește POR;
- instruirea personalului AM – OI;
- sprijinirea pregătirii POR pentru următoarea perioadă de programare (studii, analize, pregătirea de proiecte etc).

Totodata, în vederea întăririi capacității administrative, prin intermediul acestei axe se vor finanța activități de instruire, pentru îmbunătățirea calificării personalului din cadrul AM POR și Organismelor Intermediare, precum și cursuri de instruire pentru beneficiari/potențiali beneficiari.

Indicatorii de realizare comuni și specifici ai Programului Operațional Regional 2014 – 2020 și indicatorii de rezultat sunt:

- IMM-uri inovative care colaborează cu alții;
- entități de transfer tehnologic sprijinite;
- număr de întreprinderi care beneficiază de sprijin nefinanciar;
- rata de supraviețuire a microîntreprinderilor la 3 ani de la înființare;
- număr de întreprinderi care beneficiază de sprijin;
- număr de întreprinderi care beneficiază de grant;
- investiții private combinate cu sprijinul public pentru întreprinderi (grant);
- productivitatea muncii în IMM-uri;
- număr de întreprinderi care beneficiază de sprijin financiar, altul decât grantul;
- investiții private combinate cu sprijinul public pentru întreprinderi (altele decât grant);
- consumul de energie finală în clădirile publice;
- consumul de energie finală în sectorul rezidențial;
- consumul de energie finală în iluminatul public;
- numărul gospodăriilor cu o clasificare mai bună a consumului de energie;
- scăderea consumului anual de energie primară în clădirile publice;
- scăderea anuală estimată a gazelor cu efect de seră;
- scăderea consumului anual de energie primară în iluminat public;
- pasageri transportați în transportul public urban în România;
- emisii GES provenite din transportul rutier;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- lungimea totală a liniilor noi sau îmbunătățite de tramvai și metrou;
- operațiuni implementate destinate transportului public și nemotorizat;
- operațiuni implementate destinate reducerii emisiilor de CO₂ (altele decât cele pentru transport public și nemotorizat);
- populație care trăiește în zonele cu strategii de dezvoltare urbana integrate;
- spații verzi în municipiile reședință de județ;
- suprafața spațiilor deschise create sau reabilitate în zonele urbane;
- populația aflată în risc de sărăcie și excluziune socială din zonele marginalizate din municipiile reședință de județ;
- populație care trăiește în zonele cu intervenții în regenerarea fizică, economică și socială a comunităților marginalizate din municipii reședință de județ;
- clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane;
- rata brută de cuprindere în creșe a copiilor cu vârste între 0-3 ani în mediul urban;
- rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar în mediul urban;
- rata de cuprindere în învățământul profesional și tehnic în mediul urban;
- capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin;
- creșterea numărului de obiective de patrimoniu în stare de conservare foarte bună și bună;
- obiective de patrimoniu cultural restaurate;
- creșterea numărului preconizat de vizite la obiectivele de patrimoniu cultural și natural și la atracțiile care beneficiază de sprijin;
- spații verzi în orașele mici și mijlocii și municipiul București;
- populația deservită de o infrastructură secundară modernizată care asigură accesul la coridoarele TEN-T;
- lungime drumuri reconstruite/modernizate conectate la TEN-T;
- lungime drumuri nou construite conectate la TEN-T;
- numărul mediu de salariați în stațiunile turistice;
- suprafața spațiilor deschise/ clădiri create/ reabilitate în stațiuni turistice/ Delta Dunării;
- nevoi neacoperite de servicii medicale (pentru chintila inferioară);
- rata internărilor acute în spital din total internări;
- gradul de acoperire cu servicii sociale pentru copii (0-17 ani);
- gradul de acoperire cu servicii sociale pentru persoane cu dizabilități;
- gradul de acoperire cu servicii sociale pentru persoane cu vârstnice;
- beneficiari ai serviciilor sociale de tip rezidențial acordate în instituții de tip vechi – copii;
- beneficiari ai serviciilor sociale de tip rezidențial acordate în instituții de tip vechi – persoane cu dizabilități;
- populația deservită de servicii medicale îmbunătățite;
- beneficiari de infrastructură medicală construită/reabilitată/modernizată/extinsă/ dotată (pentru servicii medicale comunitare și ambulatorii);
- unități medicale construite/reabilitate/modernizate/extinse/dotate (pentru servicii medicale comunitare și ambulatorii);
- unități de primiri urgențe (nivel terțiar);

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- beneficiari de infrastructură medicală construită/dotată (pentru servicii medicale terțiare);
- spitale regionale construite;
- beneficiari (copii) de infrastructură socială de zi reabilitată/modernizată/extinsă/ dotată;
- beneficiari (copii) de infrastructură de dezinstituționalizare construită/reabilitată/modernizată/extinsă/dotată;
- beneficiari (persoane cu dizabilități) de infrastructură socială de zi reabilitată/modernizată/extinsă/ dotată;
- beneficiari (persoane cu dizabilități) de infrastructură de dez-instituționalizare construită/reabilitată/modernizată/extinsă/dotată;
- beneficiari (vârstnici) de infrastructură socială de zi reabilitată/modernizată/extinsă/dotată;
- populația aflată în risc de sărăcie și excluziune socială din zonele marginalizate urbane;
- persoane care trăiesc în zone urbane unde s-au implementat strategii integrate de dezvoltare locală;
- gradul de cuprindere în învățământul preșcolar;
- gradul de cuprindere în învățământul primar și gimnazial;
- gradul de cuprindere în învățământul profesional și tehnic;
- ponderea populației cu vârsta între 30-34 de ani cu nivel terțiar de educație;
- capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin – antepreșcolar;
- capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin - preșcolar;
- capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin - școlar;
- capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin – învățământ profesional și tehnic;
- capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin – preuniversitar;
- capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin – universitar;
- capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin – învățare pe tot parcursul vieții;
- unități de amenajarea teritoriului în care toate proprietățile au fost înregistrate în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară;
- suprafață de teren înregistrată în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară;
- reducerea duratei medii de contractare;
- creșterea nivelului de conștientizare a publicului general privind POR;
- studii, analize, rapoarte, strategii;
- evenimente de informare și comunicare;
- participanți la cursurile de pregătire (personal OI/AM, beneficiari și potențiali beneficiari);
- personal din sistemul FESI, ale căror salarii sunt co-finanțate din POR – echivalent normă întreagă anual (full time equivalents).

Măsurile pentru prevenirea, reducerea și compensarea posibilelor efecte negative asupra mediului care pot fi generate de implementarea POR 2014 – 2020 sunt măsuri generale și măsuri specifice:

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- a. măsurile generale se aplică tuturor axelor prioritare și priorităților de investiții, respectiv acțiunilor propuse în cadrul programului:
- introducerea în ghidul solicitantului a unui criteriu de eligibilitate privind respectarea aspectelor legate de mediu, în general, și de posibilitatea necesității elaborării studiilor de evaluare adecvată pentru proiectele care pot avea efecte asupra ariilor naturale protejate, în particular;
 - cererea de finanțare va cuprinde informații privind respectarea principiilor dezvoltării durabile;
 - activitățile întreprinse în cadrul POR 2014 – 2020 trebuie să corespundă măsurilor cuprinse în strategiile și planurile naționale privind schimbările climatice, calitatea aerului, calitatea apei, managementul deșeurilor, protejarea biodiversității;
 - toate acțiunile POR 2014 – 2020 care generează planuri/proiecte care ar putea avea un impact semnificativ asupra mediului, trebuie supuse evaluărilor specifice (evaluare de mediu pentru planuri și programe, evaluarea impactului asupra mediului pentru proiecte și evaluarea adecvată pentru planuri/proiecte);
 - proiectele de investiții propuse a fi realizate vor trebui evaluate din punct de vedere al impactului asupra mediului și/sau biodiversității;
 - implementarea cerințelor de evaluare adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes național și comunitar;
 - stabilirea și urmărirea indicatorilor de monitorizare ai speciilor și habitatelor pentru planurile/proiectele /activitățile din ariile protejate, precum și din vecinătatea acestora;
 - implementarea efectivă a măsurilor și condițiilor conținute în actele emise de autoritatea competentă pentru protecția mediului privind evaluarea impactului asupra mediului și/sau evaluarea adecvată; astfel, în timpul realizării proiectelor, beneficiarul trebuie să asigure un control efectiv al implementării măsurilor relevante pentru proiectul respectiv;
 - implementarea priorităților de investiții ale POR 2014 – 2020 ce prevăd utilizarea resurselor naturale de ape de suprafață sau subterane trebuie coordonată cu planurile de management și planurile de amenajare ale bazinelor hidrografice în privința eligibilității în raport cu obiectivele de mediu și măsurile planificate de realizare a stării bune a apei (stabilite prin obiectivele planurilor de management);
 - implementarea unor acțiuni din cadrul priorităților de investiții din cadrul POR 2014 – 2020 referitoare la captări de apă din corpuri de apă de suprafață sau subterane supuse autorizării conform legislației de ape, vor fi permise cu condiția respectării condițiilor prevăzute de legislația în vigoare și a reglementărilor subsecvente aplicabile;
 - soluțiile de proiectare pentru construcția, rețehnologizarea și reconstrucția amplasamentelor ce urmează a fi construite trebuie să țină cont de condițiile impuse în rezultatele studiilor geologice, geotehnice și hidrogeologice, precum și de cerințele legislației de ape privind zonele de protecție sanitară din jurul surselor de apă și instalațiilor de alimentare cu apă potabilă și surselor de ape minerale utilizate în scopuri terapeutice, profilactice, potabile și de igienă;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- luarea măsurilor de prevenire și eliminare a oricăror forme de impact negativ asupra stării cantitative și calitative a apei aflate în apropierea instalațiilor de captare, atunci când este necesară realizarea unor lucrări în zonele de protecție sanitară;
- se vor propune măsuri corective, în cazul în care sistemul de monitorizare indică efecte negative neașteptate asupra mediului, generate de implementarea unor proiecte realizate în cadrul POR 2014 – 2020;
- impunerea și respectarea măsurilor de reducere și atenuare a efectelor negative prevăzute în legislație în situații de urgență (cutremure, inundații, poluări accidentale).

b. măsurile specifice sunt:

- promovarea și dezvoltarea de activități economice inovative, inteligente, inclusiv în domeniul tehnologiilor de protecție a mediului sau al altor procese inovative, care au o componentă credibilă de sustenabilitate și prevăd, printre altele, îmbunătățirea eficienței energetice, reducerea consumului de materii prime și utilități, minimizarea deșeurilor la sursă, îmbunătățirea sistemelor de epurare a apelor uzate, prevenirea poluării solului și a apelor subterane etc.;
- realizarea de obiective economice noi, extinderea capacităților de producție, modernizarea sau realizarea de noi obiective turistice și de agrement trebuie să se facă cu asigurarea sistemelor corespunzătoare de epurare a apelor uzate și cu asigurarea parametrilor de calitate pentru deversarea acestora în sursele de apă de suprafață sau rețele de canalizare, cu respectarea valorilor maxim admise pentru indicatorii prevăzuți de legislația în vigoare;
- asigurarea infrastructurii rutiere corespunzătoare pentru noile capacități de producție se va realiza astfel încât să nu fie generate noxe suplimentare prin aglomerarea traficului sau producere de zgomot suplimentar în zonă;
- amplasarea unor noi obiective industriale trebuie realizată cu respectarea distanțelor de protecție sanitară prevăzute de reglementările în vigoare;
- prevenirea afectării unor suprafețe de teren poluate și a apelor de suprafață ca urmare a creșterii debitelor masice de poluanți evacuați;
- minimizarea la sursă a deșeurilor generate și colectare selectivă a deșeurilor rezultate din activitatea de construcții și demolări, monitorizarea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor în acest domeniu, conform cerințelor legislației europene;
- gestionarea corectă a deșeurilor rezultate din activitățile de decontaminare și de refacere a zonelor industriale abandonate;
- stabilirea obligațiilor de mediu și respectarea principiului „poluatorul plătește”;
- monitorizarea zonelor decontaminate post reconstrucție;
- realizarea unor măsuri specifice de protecție a solului, refacerea suprafețelor afectate de construcții de drumuri, depozitări temporare de materiale de construcție sau remediere a unor suprafețe de teren poluate ca urmare a creșterii debitelor masice de poluanți evacuați;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- impunerea unor măsuri vizând amenajări pentru protecția mediului cum ar fi perdele forestiere cu rol de protecție împotriva alunecărilor de teren, a înzăpezirii sau a poluării fonice sau cu gaze;
- măsurile de protecție la zgomot, dacă este cazul, trebuie incluse în proiecte adiționale, individuale, ce conțin componente acustice arhitecturale și constructive;
- activitățile de implementare se vor limita exclusiv la suprafețele analizate, iar utilizarea drumurilor de acces existente va trebui aplicată ori de câte ori va fi posibil;
- pentru a preveni efectele negative asupra corpurilor de apă și zonelor de protecție a apei, vor fi respectate măsurile din planurile de management ale bazinelor/spațiilor hidrografice;
- nu vor fi propuse proiecte sau noi situri turistice ale căror implementare ar putea afecta negativ calitatea apei datorită lipsei sistemului de canalizare sau datorită unei epurări sau evacuări necorespunzătoare apelor uzate generate;
- respectarea legislației privind protecția apelor pentru fiecare propunere de investiții care prevede utilizarea și/sau captarea apei dintr-un corp de apă de suprafață sau subterană sau evacuarea unor ape tehnologice sau menajere în corpuri de apă de suprafață care ar putea conduce la:
 - nerealizarea unei bune stări ecologice a apelor de suprafață sau a unui bun potențial ecologic al corpurilor de apă puternic modificate sau prevenirea deteriorării ca urmare a noilor modificări ale caracteristicilor fizice ale corpului de apă de suprafață și a noilor activități de dezvoltare durabilă a populației cu impact socio-economic;
 - deteriorarea de la stare foarte bună la starea bună a corpului de apă de suprafață ca rezultat al noilor activități de dezvoltare;
 - nerealizarea unei stări bune a apei subterane sau deteriorarea acesteia ca rezultat al unei modificări a nivelului cursului de apă.
- monitorizarea cerințelor de evaluare adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar, cu asigurarea condițiilor că niciun plan sau proiect să nu afecteze aria naturală protejată de interes comunitar;
- asigurarea infrastructurii rutiere corespunzătoare pentru noile dezvoltări turistice se va realiza astfel încât să nu fie generate noxe suplimentare prin aglomerarea traficului sau producere de zgomot suplimentar în zonă;
- asigurarea condițiilor și infrastructurii necesare gestionării corecte a deșeurilor medicale în vederea limitării factorilor de risc pentru mediu și om;
- asigurarea condițiilor necesare pentru gestionarea conform prevederilor legale a apelor uzate rezultate de la unitățile spitalicești.

Pentru a asigura monitorizarea efectelor implementării programului, au fost propuși următorii indicatori de mediu:

- consum de energie finală în clădirile publice, sectorul rezidențial (Mtep) și iluminatul public (GWh);

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- emisii de dioxid de sulf (SO₂), dioxid de azot (NO₂), monoxid de carbon (CO) și pulberi în suspensie (PM10);
- emisii GES provenite din transportul rutier (mii tone echivalent CO₂/an);
- spații verzi în orașele mici și mijlocii și municipiul București (mp/locuitor);
- suprafață spații deschise, reabilitate în zonele urbane (mp);
- suprafața de habitate Natura 2000 din interiorul siturilor de interes comunitar pentru care au fost stabilite măsuri compensatorii ca urmare a implementării proiectelor (ha);
- suprafața de habitate Natura 2000 din interiorul siturilor de interes comunitar pentru care au fost stabilite măsuri de reducerea impactului ca urmare a implementării proiectelor (ha);
- suprafețele habitatelor speciilor de faună de interes comunitar din interiorul siturilor Natura 2000 afectate de unul sau mai mulți factori perturbatori pentru care au fost stabilite măsuri de reducere a impactului ca urmare a implementării proiectelor (ha);
- populația deservită de o infrastructură rutieră regională modernizată care asigură accesul la coridoarele TEN-T;
- creșterea numărului de obiective de patrimoniu în stare de conservare foarte bună și bună.

Rezultatele programului de monitorizare a efectelor asupra mediului se vor prezenta la autoritatea emitentă a avizului de mediu până la sfârșitul primului trimestru al anului ulterior realizării monitorizării.

Emiterea avizului de mediu s-a făcut avându-se în vedere:

Procedura de evaluare de mediu s-a desfășurat conform prevederilor H.G. nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, considerațiile de mediu au fost integrate în program, stabilindu-se următoarele obiective de mediu relevante:

1. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin atingerea unui nivel crescut în privința eficienței energetice în sectorul locuințelor, clădirilor publice, infrastructură energetică
2. Îmbunătățirea calității aerului
3. Îmbunătățirea stării de sănătate a populației și a factorilor de mediu prin implementarea de măsuri care să vizeze asigurarea dotărilor edilitare și de prevenire a poluării, inclusiv a poluării fonice și împotriva vibrațiilor
4. Promovarea unor practici de consum și producție sustenabile/ decuplarea creșterii economice de degradarea mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată
5. Promovarea turismului cu un grad înalt de protecție a mediului;
6. Prevenirea poluării punctiforme și difuze a corpurilor de apă și menținerea calității și stării apelor de suprafață
7. Prevenirea poluării solului din surse punctiforme și difuze
8. Menținerea și conservarea diversității naturale, a faunei, florei și habitatelor din ariile naturale protejate și din siturile Natura 2000

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

9. Minimizarea la sursă a deșeurilor generate și susținerea colectării selective a deșeurilor, creșterea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor și gestionarea corespunzătoare cu respectarea principiilor strategice și a minimizării impactului asupra mediului și sănătății umane
10. Creșterea gradului de siguranță în condiții de riscuri antropice și naturale
11. Conservarea și valorificarea zonelor de agrement, armonizarea cadrului natural cu cel construit
12. Revitalizarea zonelor degradate
13. Protejarea și conservarea patrimoniului istoric și arhitectonic al regiunilor
14. Creșterea responsabilității autorităților locale, antreprenorilor și a cetățenilor prin facilitarea accesului la informare și cunoaștere.

S-au făcut toate demersurile prevăzute de H.G. nr. 1076/2004 pentru informarea și participarea publicului – titularul programului a publicat în mass – media și a afișat pe pagina proprie de internet anunțuri prin care publicul a fost informat despre:

- disponibilizarea proiectului de program, finalizarea raportului de mediu, locul și orarul consultării acestora, precum și faptul că publicul poate trimite comentarii și propuneri scrise la sediul titularului și al autorității competente pentru protecția mediului, în termen de 45 de zile calendaristice de la data publicării ultimului anunț;
- organizarea ședinței de dezbatere publică a proiectului de program propus și a raportului de mediu.

Dezbaterea publică s-a desfășurat la sediul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Pubice și nu a participat public interesat. Pe toată perioada de elaborare a programului, titularul a organizat mai multe întâlniri cu persoane/instituții/organisme interesate; observațiile și sugestiile acestora exprimate în cadrul procesului de elaborare a programului și referitoare la conținutul programului au fost incluse în program.

Opiniile tuturor părților interesate au fost luate în considerare în alegerea variantei optime a programului.

Alternativa de program aleasă prezintă cele mai bune rezultate pentru prevenirea, reducerea și compensarea efectelor adverse asupra mediului în urma implementării programului, în condiții de maximă eficiență economică, fiind superioară din punct de vedere al modului în care răspunde obiectivelor de mediu relevante stabilite și asigurând un nivel ridicat de protecție a mediului și promovare a dezvoltării durabile.

Pe lângă alternativa “0” s-au prezentat încă 2 variante care diferă între ele prin introducerea, în ultima alternativă de program, a unei noi axe prioritare (axa 7) “Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului”. Posibilele efecte negative asupra mediului pe care le-ar avea implementarea acțiunilor cuprinse în această axă se referă la modul de gestionare a resurselor naturale și posibila poluare generată de turism (ape uzate

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

menajere, dezvoltarea unor infrastructuri în apropierea ariilor naturale protejate de interes național sau comunitar, producerea de deșeuri, afectarea unor habitate naturale etc) ; prin introducerea acestei axe speciale pentru turism, acțiunile propuse a fi susținute au devenit mai clare, iar identificarea posibilului impact negativ și pozitiv s-a realizat mai ușor. Ca urmare a sublinierii caracterului durabil al acțiunilor susținute prin această axă, a fost îmbunătățit echilibrul dintre posibilul impact negativ și cel pozitiv, iar rezultatul evaluării în raport cu obiectivele relevante de mediu, s-a schimbat în beneficiul protejării mediului.

Raportul de mediu a evidențiat faptul că implementarea programului va ajuta la rezolvarea unor probleme de mediu, principalele efecte ale implementării fiind:

- investițiile ce vor fi sprijinite în cadrul POR 2014 – 2020 referitoare la creșterea eficienței energetice, a infrastructurilor publice și a clădirilor rezidențiale din România, prin potențialul semnificativ de eficientizare energetică al clădirilor existente, în special a celor de tip bloc, vor contribui în mare măsură la îndeplinirea țintei României privind economiile de energie până în anul 2020, în conformitate cu Strategia *Europa 2020*; măsurile de eficiență energetică vor contribui la reducerea consumului de căldură și vor conduce la crearea de locuri de muncă; reducerea consumului de energie are un rol important și în promovarea siguranței aprovizionării cu energie, în dezvoltarea tehnologiei și în crearea de oportunități pentru ocuparea forței de muncă și de dezvoltare regională; astfel, măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice vor contribui la creșterea economică sustenabilă, fiind o modalitate de a stimula direct și imediat industria de construcții, de menținere și creare de locuri de muncă, dar și de protecție a mediului;
- dezvoltarea transportului public urban durabil va conduce la îmbunătățirea condițiilor de mediu și a calității vieții în principalele aglomerări urbane ale țării; măsurile propuse prin POR 2014 – 2020 sunt axate în principal pe crearea unui transport public mai eficient și mai rapid, cu un consum de energie scăzut, construcția unei infrastructuri dedicate rețelelor de transport public și introducerea de vehicule prietenoase mediului în transportul public; combinarea acestor tipuri de măsuri cu cele dedicate traficului nemotorizat (pietonal și ciclist) va asigura împărțirea echilibrată dorită între modurile de transport (cu o reducere a transportului auto individual) și va reduce impactul asupra mediului;
- prin POR 2007-2013 au fost reabilitați circa 2200 km drumuri județene (din cei 26000 km care necesitau modernizare sau reabilitare); acțiunile propuse prin POR 2014 – 2020 urmăresc continuarea acestei direcții atât de importante pentru siguranța rutieră, dar și pentru îmbunătățirea calității aerului în interiorul localităților. Dezvoltarea durabilă a turismului este în deplină concordanță cu prevederile din strategiile de protecție a mediului, întrucât implementarea acestei priorități va contribui la creșterea calității vieții, la protecția și conservarea mediului înconjurător, reprezentând o alternativă viabilă pentru stimularea dezvoltării în zonele rurale și cele sărace, a căror economie se baza exclusiv pe activități agricole sau exploatarea resurselor naturale (inclusiv lemn), furnizând avantaje ambivalente, reprezentate de creșterea locurilor de muncă și a

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

veniturilor, concomitent cu promovarea tradițiilor și patrimoniului cultural, dar și cu o mai bună protejare a mediului înconjurător;

- luarea unor măsuri referitoare la fenomenul sărăciei, rata riscului de sărăcie și excluziune socială prevăzute în cadrul acestui program vor contribui și la îmbunătățirea condițiilor de mediu,
- investițiile în infrastructurile sanitare propuse (rețele de spitale regionale, echiparea rețelei de spitale județene, dezvoltarea sistemului de îngrijire primară și crearea centrelor comunitare de intervenție integrată) vor contribui la îmbunătățirea stării de sănătate a populației.

În timpul evaluării s-a ajuns la concluzia că implementarea programului va determina un impact pozitiv asupra mediului și sănătății umane la nivel național.

Prezentul aviz este valabil de la data emiterii, pe toată perioada de valabilitate a implementării programului, dacă nu intervin modificări ale acestuia.

Titularul programului are obligația de a notifica autoritatea competentă pentru protecția mediului despre orice modificare a programului, înainte de realizarea modificării.

Nerespectarea condițiilor prezentului aviz constituie contravenție și se pedepsește conform prevederilor legale în vigoare.

Director General

Dorina MOCANU

